

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี*
EFFICIENCY IN ELECTRONIC GOVERNMENT SERVICE ACCORDING
TO IDDHIPADA OF BANGNGAM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION SRI PRACHAN DISTRICT SUPHANBURI PROVINCE

ณัฐพัชร์ แยมวงค์

Nattapat Yamwong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Nattapat.091140@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และ 3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 346 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 คน ได้แก่ พระภิกษุ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคุ้มค่าทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือคุณภาพ ปริมาณงาน และความเร็ว ตามลำดับ 2. หลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($R=.429^{**}$) 3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

*Received April 20, 2025; Revised May 26, 2025; Accepted May 31, 2025

บางงามตามหลักอิทธิบาทธรรม ได้แก่ ด้านฉันทะ สร้างความพึงพอใจผ่านบรรยากาศที่ดี และแรงจูงใจจากผู้บังคับบัญชา ด้านวิริยะ ส่งเสริมความเพียรในการพัฒนาตนและใช้เทคโนโลยีต่อเนื่อง ด้านจิตตะ เน้นความตั้งใจ เอาใจใส่ มีทัศนคติที่ดีต่อภารกิจและด้านวิมังสา คิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สะท้อนถึงการยกระดับการบริหารภาครัฐยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์; อิทธิบาทธรรม

Abstract

This research article aimed: 1. To study the level of efficiency in electronic government operations of the Bang Ngam Subdistrict Administrative Organization, Si Prachan District, Suphan Buri Province, 2. To examine the relationship between the principles of Iddhipada and the efficiency of electronic government operations of the Bang Ngam Subdistrict Administrative Organization, Si Prachan District, Suphan Buri Province, and 3. To propose guidelines for improving the efficiency of electronic government operations based on the Iddhipada principles of the Bang Ngam Subdistrict Administrative Organization, Si Prachan District, Suphan Buri Province. A mixed-methods research design was employed. The quantitative research collected data from 346 eligible voters using questionnaires. Statistical tools used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The qualitative research involved in-depth interviewing 10 key informants, including monks, academics, and local officials. The qualitative data were analyzed using descriptive content interpretation.

The results of the study revealed that: 1. the overall efficiency of electronic government operations was at a high level. When considering each aspect, resource cost-effectiveness had the highest average score, followed by quality, quantity of work, and speed, respectively indicating efficient, economical, and timely administration. 2. The principles of Iddhipada were found to have a moderately positive relationship with the efficiency of electronic government operations in Bang Ngam Subdistrict Administrative Organization ($R=.429^{**}$). 3. The proposed guidelines for improving electronic government efficiency based on the Iddhipada principles include: Chanda

(satisfaction) fostering a positive work atmosphere and motivation from supervisors; Viriya (effort) encouraging perseverance in self-development and continuous use of technology; Citta (attention) emphasizing determination, attentiveness, and a positive attitude toward assigned tasks; and Vimamsa (investigation) promoting rational analysis and decision-making. These approaches reflect a systematic enhancement of digital public administration.

Keywords: Efficiency; E-Government Administration; Iddhipada

บทนำ

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Government เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เมื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเริ่มมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์แทบทุกด้าน การพัฒนานี้ทำให้สังคมในยุคดิจิทัลเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐทั่วโลก รัฐบาลหลายประเทศเริ่มปรับเปลี่ยนจากการบริหารราชการในรูปแบบเก่าหรือ Old Public Administration ไปสู่การบริหารราชการในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า New Public Management ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพและการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการภาครัฐแก่ประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ (ทงศักดิ์ เหมือนเตย, 2563) สำหรับประเทศไทยได้นำระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้หลังจากเข้าร่วมข้อตกลงอาเซียนในปี พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในภูมิภาค และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่รองรับการใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการพัฒนาการบริการสาธารณะผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างออนไลน์ และบริการต่าง ๆ ผ่านช่องทางดิจิทัล และในปี พ.ศ. 2544 การพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเริ่มมีความชัดเจน โดยมีการจัดตั้งโครงการและกลยุทธ์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานภาครัฐ โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การขออนุมัติ การจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการปฏิบัติราชการสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (เรวัต แสงสุริยงค์, 2559) อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศที่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ แต่การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงต้องพึ่งพาการใช้เอกสารและการติดต่อผ่านการยื่นคำร้องด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายและความคุ้นเคยกับการทำงานในรูปแบบเดิม (จุฑาลักษณ์ จำปาทอง, 2564) ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีกรอบกฎหมายที่รองรับการใช้เทคโนโลยี

ในการบริหารราชการ จึงได้ออกพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 เพื่อให้การติดต่อราชการและการให้บริการประชาชนสามารถดำเนินการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยกำหนดให้การอนุมัติ การจดทะเบียน และการติดต่อทางราชการสามารถทำผ่านช่องทางดิจิทัลที่มีความมั่นคงปลอดภัย (พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2565, 2565)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 ได้ดำเนินการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การแจ้งเรื่องร้องเรียน การขออนุมัติหรืออนุญาตต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นในการลดภาระการติดต่อราชการในรูปแบบเดิมและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชน แม้ว่าการดำเนินงานในปัจจุบันยังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็ยังคงมีความท้าทายในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ และการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในการใช้บริการออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม, 2566)

ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม พร้อมทั้งนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ อิทธิบาทธรรม มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐ จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพและรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ภายใต้กรอบแนวคิดที่กำหนดให้ หลักอิทธิบาทธรรม ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นตัวแปรอิสระ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม (Peterson, 1953) ได้แก่ คุณภาพ ปริมาณงาน ความรวดเร็ว และความคุ้มค่าของทรัพยากร เป็นตัวแปรตาม สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวน 2,607 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการใช้สูตรของ Yamane (1993) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 หัวหน้าส่วนราชการองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม จำนวน 2 คน และกลุ่มที่ 5 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 346 ชุด และสามารถเก็บคืนมาได้ครบทั้งหมด จากนั้นได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และพบว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 293 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.68 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน โดยทำการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึกประกอบกับการบันทึกเสียงเพื่อความครบถ้วนของเนื้อหา หลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมารวบรวม จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อจัดทำเป็นผลการวิจัยในลำดับถัดไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงามกับหลักอิทธิบาทธรรม

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบริบทเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับสภาพการณ์จริง

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความคุ้มค่าของทรัพยากร ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.33) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.37) ด้านปริมาณงาน ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.38) และด้านความรวดเร็ว ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.33) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม โดยภาพรวม

ที่	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม	ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านคุณภาพงาน	4.33	0.37	มาก
2.	ด้านปริมาณงาน	4.32	0.38	มาก
3.	ด้านความรวดเร็ว	4.29	0.33	มาก
4.	ด้านความคุ้มค่าของทรัพยากร	4.65	0.33	มากที่สุด
ภาพรวม		4.40	0.25	มาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.429^{**}$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านคุณภาพงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r=0.333^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปริมาณงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r=0.322^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรวดเร็ว มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r=0.355^{**}$) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความคุ้มค่าของทรัพยากรมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r=0.221^{**}$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปรต้น หลักอิทธิบาทธรรม	ประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติ ราชการ อิเล็กทรอนิกส์	ตัวแปรตาม			
		ด้าน คุณภาพงาน	ด้าน ปริมาณงาน	ด้าน ความรวดเร็ว	ด้านความ คุ้มค่าของ ทรัพยากร
โดยภาพรวม	.429	.333	.322	.355	.221
1. ฉันทะ	.399	.317	.253	.291	.288
2. วิริยะ	.215	.164	.182	.187	.082
3. จิตตะ	.264	.212	.244	.214	.080
4. วิมังสา	.252	.195	.172	.222	.136

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ ดังนี้ 1. ด้านฉันทะ สร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในงาน โดยการพัฒนากระบวนการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ให้ใช้งานง่าย การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา 2. ด้านวิริยะ กำหนดเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานร่วมกัน และใช้เทคโนโลยีในการติดตามผล 3. ด้านจิตตะ สร้างความมุ่งมั่นในงานผ่านการฝึกฝนจิตใจและสร้างเป้าหมายชัดเจน และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ 4. ด้านวิมังสา พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้หลักเหตุผลในการปรับปรุงระบบ และส่งเสริมการเปรียบเทียบเพื่อเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความคุ้มค่าของทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยลดต้นทุน เพิ่มความรวดเร็ว และความถูกต้องในการดำเนินงาน สอดคล้องกับนฤมล ไทรตระกูล (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับประสิทธิภาพสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านค่าใช้จ่าย ด้านเวลาและด้านปริมาณงาน ซึ่งสอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อประหยัดทรัพยากรและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แสดงให้เห็นว่า องค์กรสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการ

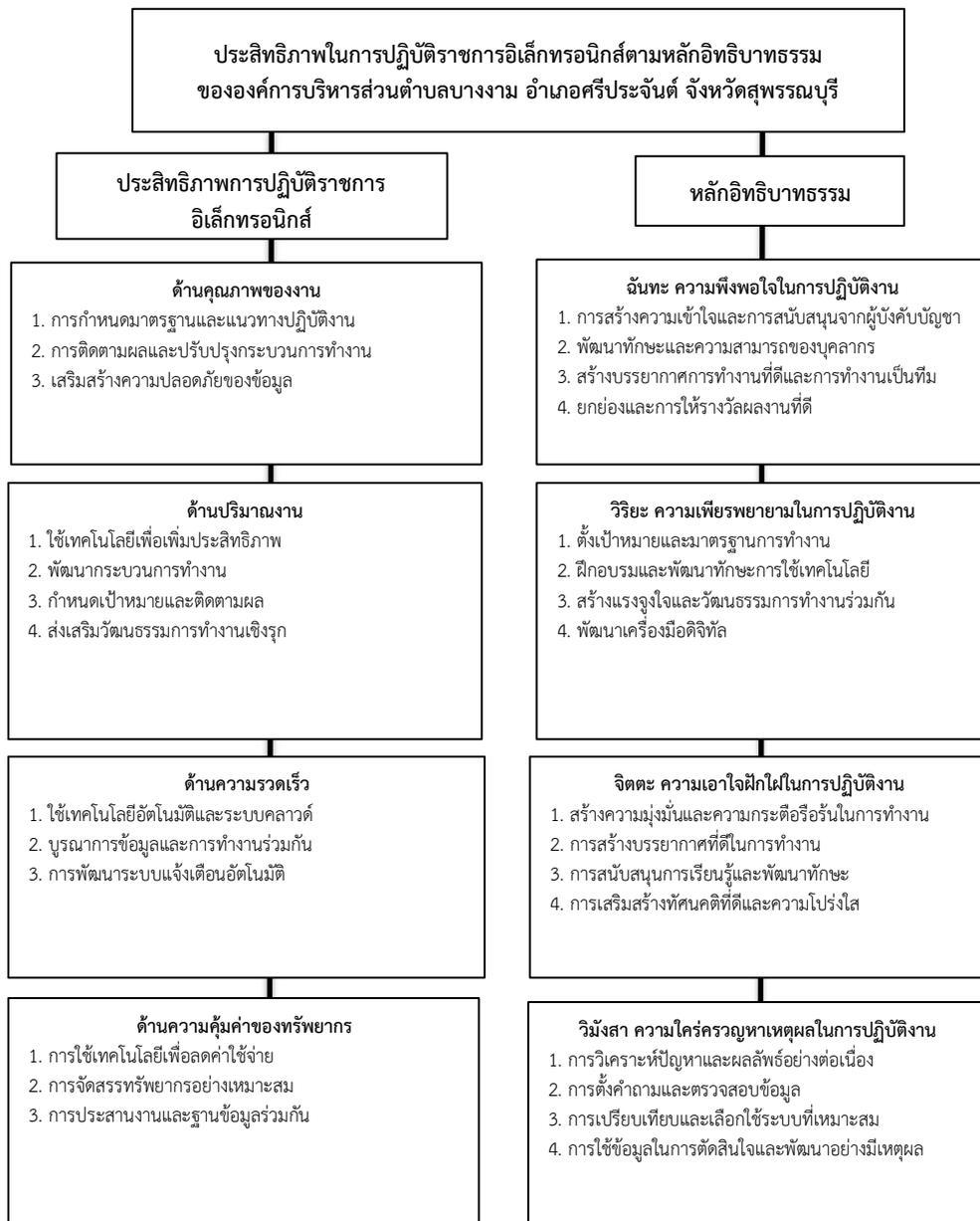
เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้อย่างครอบคลุมในหลายมิติ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับพงษ์ศิริ ไพรรุณ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารงานและการให้บริการประชาชนออนไลน์ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่ารูปแบบวิธีการและช่องทางการให้บริการประชาชนผ่านระบบออนไลน์ของเทศบาลตำบลบางเสร่ มี 2 รูปแบบ คือ การให้บริการประชาชนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และการให้บริการประชาชนเกี่ยวกับการขออนุมัติ อนุญาต การชำระค่าธรรมเนียม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบบริการประชาชนออนไลน์ให้ครอบคลุมและมีการอัปเดตข้อมูลให้เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบางงามได้มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อให้บริการประชาชน ครอบคลุมทั้งด้านการร้องเรียน การขออนุญาต และการเข้าถึงบริการอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น

2. หลักอิทธิบาทธรรม โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม โดยเฉพาะด้านฉันทะที่มีความสัมพันธ์สูงสุดในระดับค่อนข้างต่ำ แสดงให้เห็นว่า ความพอใจ ความรักในงาน และแรงจูงใจภายในมีบทบาทสำคัญต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพความสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำสอดคล้องกับพระสมมาตย์ สนตมโน (2559) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า แม้หลักธรรมทางพุทธศาสนาจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ แต่ยังคงอาศัยการสนับสนุนและวัฒนธรรมองค์กรมาประกอบด้วย ซึ่งการที่ด้านวิริยะและวิมังสา มีความสัมพันธ์ต่ำสุด อาจเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะของพื้นที่ หรือวิธีการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ควรอิงกับหลักอิทธิบาทธรรม มีดังนี้ 1. ด้านฉันทะ ควรสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนจากผู้บริหารและยกย่องผลงานที่ดี 2. ด้านวิริยะ เน้นเป้าหมายชัดเจน การฝึกอบรมต่อเนื่อง และการติดตามผล 3. ด้านจิตตะ มุ่งสร้างความใส่ใจ ความกระตือรือร้น และบรรยากาศการทำงานที่ดี 4. ด้านวิมังสา ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง และการเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาองค์กร แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การใช้เทคโนโลยีราชการอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงแต่ยกระดับกระบวนการทำงาน แต่ยังสามารถสร้างคุณภาพบุคลากรภาครัฐให้มีคุณธรรม ทศนคติที่ดี และมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับกนกนุช นิยนันท์ (2566) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก จังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอยู่ในระดับมาก และมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการ

ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ชยันขันแข็ง หมั่นตรวจสอบ และพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายองค์ความรู้จากการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักอิทธิบาทธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ว่า การยกระดับประสิทธิภาพราชการอิเล็กทรอนิกส์ควรมียึดหลักอิทธิบาทธรรม ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจ ความมุ่งมั่น เอาใจใส่ และการใช้เหตุผลในการทำงานโดยต้องมีเป้าหมายชัดเจน พัฒนาทักษะเทคโนโลยี การสนับสนุนจากผู้บริหาร การทำงานร่วมกันเป็นระบบ และการใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ควบคู่กับการรักษาสมดุลของคุณภาพ ปริมาณ ความรวดเร็ว และความคุ้มค่า เพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจและความคาดหวังของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ส่งเสริมการบริหารงานโดยบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรม เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและความเพียรของบุคลากร นำไปสู่ความยั่งยืนในการบริหารงาน
2. พัฒนาระบบราชการอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ลดต้นทุน เพิ่มความเร็วและคุณภาพการบริการ
3. กำหนดนโยบายการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. พัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการทำงาน
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัย เช่น การใช้ระบบฐานข้อมูลกลาง และระบบติดตามงานออนไลน์ เพื่อเพิ่มความเร็วและโปร่งใสในการทำงาน
3. ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรเชิงรุก และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และแรงจูงใจในการพัฒนางาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมหลายหน่วยงาน เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความเป็นสากลของผลวิจัย
2. ศึกษาการประยุกต์ใช้ผลวิจัยในทางปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงแนวทางการนำหลักธรรมไปใช้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อให้การใช้หลักอิทธิบาทธรรมสามารถวัดผลและนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กนกนุช นิยพันธ์. (2566). *การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จุฑาลักษณ์ จำปาทอง. (2564). *บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.* กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ทองศักดิ์ เหมือนตอย. (2563). *รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ไทย : ความหมายที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการ*. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/xE2er>
- นฤมล ไทรตระกูล. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์ศิริ ไพรรณ. (2565). *การพัฒนาระบบบริหารงานและการให้บริการประชาชนออนไลน์ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565. (2565, 12 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนที่ 63 ก. หน้า 1-9.
- พระสมมาตย์ สนมโน. (2559). *การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เรวัต แสงสุริยงค์. (2559). *บนเส้นทางพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในสังคมไทย : ยุคก่อนการปฏิรูประบบราชการ*. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2567, จาก <https://shorturl.asia/4TgyH>
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม. (2566). *ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม เรื่องช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม พ.ศ. 2566*. สุพรรณบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม. (2567). *สถิติประชากรเขตพื้นที่ตำบลบางงาม พ.ศ. 2567*. สุพรรณบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม.

- Peterson, E. & Plowman, G. E. (1953). *Business organization and management* (3rd ed.). Illinois: Richard D. Irwin, Inc.
- Yamane, T. (1993). *Statistic: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Singapore: Time Printers Sdn. Bnd.